

[Ministeren for Grønland.]

at skaffe sig og eventuelle børn stabile og tilfredsstillende boligforhold. Det er som regel kvinden, der har haft disse vanskeligheder, fordi huset normalt er tilfaldet manden. Bestemmelsen i lovens § 66, der giver adgang til at lade en ægtefælle forlods udtage hus, bohavet, fartøj m. v., såfremt boets værdi og beskaffenhed gør det rimeligt, har ikke været anvendt; og da denne regel ikke i tilstrækkelig grad synes at sikre hustruen mulighed for at opnå retten til boligen, er bestemmelsen foreslået ændret således, at der kan ydes hustruen bedre beskyttelse i denne henseende.

Det foreliggende lovforslag er tiltrådt af Grønlands landsråd.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Handelsministeren (Barnsgaard): Jeg har hermed den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om Danmarks erhvervsfond*. Forslaget går ud på at forhøje grænsen for eksportkreditgarantier fra 2 milliarder kr. til 2½ milliard kr., medens lovens øvrige bestemmelser ikke berøres af forslaget.

I forrige folketingsår havde det høje ting et tilsvarende forslag til behandling, idet jeg dengang foreslog en forhøjelse til 2½ milliard kr. af det maksimum for garanti-givningen på 1½ milliard kr., som oprindeligt var fastsat i loven af 4. april 1960 om Danmarks erhvervsfond. Ved drøftelserne her i tinget enedes man om at fastsætte maksimumsbeløbet til de nugældende 2 milliarder kr.

Når spørgsmålet om en forhøjelse nu igen er blevet aktuelt, hænger det sammen med et stadig stigende behov for garanti-givning hos de danske eksportører. Jeg skal med nogle enkelte tal forsøge at illustrere denne stigning i behovet. Det samlede garantiansvar, som eksportkreditrådet havde bevilget, udgjorde pr. 1. april 1960 860 mill. kr. I løbet af finansåret 1960-61 steg garantiansvaret med ca. 360 mill. kr. til 1221 mill. kr. I finansåret 1961-62 steg det med ca. 280 mill. kr. til 1500 mill. kr. og i de første 8 måneder af indeværende

finansår med yderligere ca. 240 mill. kr. til 1.742 mill. kr. pr. 30. november 1962.

Den stadige stigning i garantiansvaret er forårsaget af forskellige forhold. For det første må den fortsatte stigning i vor eksport naturligt medføre større brug af eksportkreditordningen. Dernæst stiger eksportørernes behov for forsikring af deres fordringer utvivlsomt også som følge af den stigende betydning, det har at kunne yde kredit til køberne, idet kreditgivningen i dag spiller en væsentlig rolle i konkurrencen på eksportmarkederne. Hertil kommer den usikkerhed, der præger de økonomiske forhold i mange oversøiske lande, og som må medføre, at eksportørerne i mange tilfælde ikke vil turde gå i gang med en eksport, medmindre de kan opnå en forsikringsmæssig dækning af deres risiko hos eksportkreditrådet.

Jeg kan i denne forbindelse også nævne, at landbruget i stigende omfang gør brug af eksportkreditordningen.

Jeg nævnte, at det maksimale garantiansvar i de pr. 30. november 1962 afgivne garantier udgjorde 1.742 mill. kr. Dette tal er ikke udtryk for, at en tilsvarende kapitaleksport til udlandet har fundet sted. Af beløbet udgør ca. 370 mill. kr. kationer for banklån til finansiering af eksportordrer. Det resterende beløb er eksportkreditrådets forsikringer af kommercielle og politiske risici på eksportørernes fordringer, og heraf udgør tilsagn om forsikring ca. 235 mill. kr., medens resten er dækket af forsikringspolicer. De såkaldte afskibningspolicer, der dækker den kommercielle og politiske risiko efter afskibning, udgør ca. 800 mill. kr. Her er rådet endelig forpligtet fra det tidspunkt, hvor afskibning finder sted. Afskibning er sket pr. 30. november 1962 for ca. 440 mill. kr. af de nævnte ca. 800 mill. kr.

I øvrigt skal jeg angående de nærmere enkeltheder vedrørende eksportkreditgaranti-givningen tillade mig at henvise til eksportkreditrådets sidste årsberetning, der for kort tid siden er tilstillet tingets medlemmer.

Man kan rejse det spørgsmål, om eksportkreditrådet kunne følge en praksis, der i mindre grad belastede det i lovens fastsatte maksimale garantiansvar. Det, der her ville komme på tale, er spørgsmålet om tilsagns-givningen. Eksportkreditrådet har i denne

[Handelsministeren.]

henseende forsøgt, om man kunne anvende en art velvillighedstilsagn, hvorved man tilsagde eksportørerne en velvillig behandling, såfremt de måtte opnå en ordre, hvorom der forhandles. Det har imidlertid vist sig, at eksportørerne ikke har kunnet klare sig med velvillighedstilsagn, men har haft behov for et egentligt tilsagn som grundlag for deres kontraktforhandlinger, et tilsagn, der følgelig må bogføres som en garantiforpligtelse. Der foreligger således ikke mulighed for ved sådanne metoder at nå til en mindre belastning af lovens maksimale garantiansvar.

Da opgørelsen pr. 30. november 1962 viser et samlet garantiansvar på 1.742 mill. kr., kunne man måske indvende, at der endnu er et stykke vej til de 2 milliarder kr., der er den nugældende grænse, og at man derfor ikke behøver at tage sagen op nu. Hertil vil jeg sige, at stigningstakten i garantigivningen, som fremgår af de tal, jeg tidligere har nævnt, viser, at vi må forvente en fortsat stigning; og som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, kan der fremkomme ønsker om forsikring af enkelte ordrer til meget store beløb, som pludselig kan bringe garantiansvaret betydeligt i vejret. Det er derfor min opfattelse, at vi nu bør forhøje lovens maksimum, således at vi ikke risikerer, at eksportkreditrådet på grund af, at maksimum er nået, må standse garantigivningen på et tidspunkt, hvor folketinget ikke er inde, så spørgsmålet om en ændring af loven kan behandles. En sådan situation vil ingen formentlig finde det forsvarligt at bringe dansk eksport i.

Jeg skal med disse ord tillade mig at henstille til det høje ting at underkaste lovforslaget en hurtig og velvillig behandling.

Forslagsstilleren (Axel Kristensen): Hermed har jeg den ære at fremsætte forslag til lov om nedsættelse af et undersøgelsesudvalg vedrørende Odense amts og bys sygehus.

Dette lovforslags fremsættelse skyldes den uro, der er skabt om Odense amts og bys sygehus ved afskedigelsen af overlæge Bisgaard. Det skal straks siges, at der ved forslagens fremsættelse og i dets indhold ikke tages stilling til, hvem eller hvad der har

været årsag til de meget uheldige episoder, der givet har fundet sted på sygehuset. Lovforslaget har alene til formål ved at sikre en uvildig undersøgelse over for offentligheden at fastslå årsager til og ansvar for hændelserne.

Ved fremsættelse af lovforslaget rejses ikke tvivl om sygehusbestyrelsens juridiske ret til at afskedige overlægen. Havde der foreligget en sådan tvivl af juridisk art, var forslaget overflødig, fordi en sag herom kunne have været indbragt for de almindelige domstole. En sådan afskedigelsesret bør utvivlsomt ligge hos en sygehusbestyrelse. Det er endvidere klart, at afskedigelser må bygge på et skøn.

Jeg skal oplyse, at jeg ikke har søgt mit parti venstres tilslutning til lovforslaget, idet sagen under ingen omstændigheder må blive en partisag. Den bør alene afgøres ud fra de enkelte folketingsmedlemmers retsopfattelse, og med det kendskab, jeg har til dette høje tings medlemmer inden for de forskellige partier, stoler jeg trygt på den.

I vor retsplejelovgivning har man ikke givet administrationen beføjelser til at nedsætte særdomstole med dømmende myndighed, men kun med undersøgende myndighed; og det er fastslået, at medlemmerne af en sådan undersøgelsesret skal være jurister. Denne berettigede forsigtighed over for særdomstole skyldes, at man ellers risikerer at berøve borgerne den beskyttelse, de har ved de af administrationen uafhængige domstole. Det er denne retsbeskyttelse mod fejltagelser af en administration, jeg finder er i fare i den foreliggende sag. Sagen kan ikke behandles ved en udelukkende af jurister sammensat domstol og således ikke klares ved, at justitsministeren på opfordring af folketinget eventuelt satte en undersøgelse i gang i henhold til § 43, stk. 5, i retsplejeloven. Også i så fald blev der alene juridisk kundskab til rådighed, og dette kan ikke være nok, når det offentligt er hævdet, at der er foretaget handlinger, der har medført risiko for patienterne. Derfor og af andre grunde er deltagelse af læger nødvendig.

For at sikre den fulde oplysning af sagen har lovforslaget bestemmelser om afhøring af vidner under vidneansvar, og da sygehusets bestyrelse har hævdet, at sagens akter ikke kan offentliggøres, har det været